

Europski panel građana i građanki o virtualnim svjetovima

Drugo zasjedanje:

10.3.2023. – 12.3.2023.

Europski panel građana i građanki

Virtualni svjetovi

Iznesite svoje

• v t •

1. Pregled

Na europskom panelu o virtualnim svjetovima sudjeluje 150 nasumično odabranih građana i građanki, koji se sastaju tri puta. Tijekom prvog zasjedanja, koje se održalo od 24. do 26. veljače 2023. u Bruxellesu, građanima i građankama predstavljena je tema, a oni su se nakon rasprave izjasnili o tome kako bi poželjni i pravedni virtualni svjetovi trebali izgledati (utopija), a kako ne (distopija). Na temelju te razmjene ideja Odbor stručnjaka u okviru panela utvrdio je četiri prioritetne teme od interesa za građane:

1. Gospodarstvo, radna mjesta i poslovanje (uključujući učenje i vještine)
2. Sigurnost i zaštita (kriminal – kibersigurnost; podaci i digitalne tehnologije; osobna sigurnost/zaštita)
3. Zdravlje i dobrobit / okoliš (mentalno i fizičko zdravlje)
4. Društvo: uključivost, dostupnost, demokracija

Drugo zasjedanje panela održano je na internetu od 10. do 12. ožujka 2023. Cilj tog zasjedanja bio je započeti rad na vrijednostima i mjerama koje bi mogle usmjeravati izgradnju pravednih i poželjnih europskih virtualnih svjetova. Te će ideje poslužiti kao polazište za izradu konačnih preporuka panela tijekom njegovog trećeg, završnog zasjedanja.

1. dan (petak)

U petak su građane i građanke dočekala dva moderatora na virtualnoj plenarnoj sjednici na platformi Hyperfair. Moderator su sa sudionicima kratko prošli kroz dnevni red drugog zasjedanja, a zatim su riječ dali stručnjacima koji su im predstavili svako od četiri tematska područja:

Prvo tematsko područje: gospodarstvo, radna mjesta i poslovanje (uključujući učenje i vještine)

- **Harmen Van Sprang**, neprofitna organizacija Sharing Cities Alliance
- **Eric Marchiol**, Renault

Drugo tematsko područje: sigurnost i zaštita (kriminal – kibersigurnost; podaci i digitalne tehnologije; osobna sigurnost/zaštita)

- **Mariëtte van Huijstee**, Rathenau Institute, Nizozemska
- **Fabien Bénétou**, neovisni stručnjak za WebXR, Belgija

Treće tematsko područje: zdravlje i dobrobit / okoliš (mentalno i fizičko zdravlje)

- **Sara Lisa Vogl**, umjetnica u području virtualne stvarnosti, Women in Immersive Technologies Europe, Danska
- **Bruno Thomas**, Međunarodni konzorcij istraživačkih novinara

Četvrto tematsko područje: društvo – uključivost, dostupnost, demokracija

- **Elisa Lironi**, Europska služba za građansku akciju
- **Matthias C. Kettemann**, Leibniz Institut

Nakon tih izlaganja **Yvo Volman**, direktor uprave za podatke Glavne uprave CONNECT, građanima i građankama predstavio je [Deklaraciju EU-a o digitalnim pravima i načelima](#).

2. dan (subota)

U subotu su sudionici radili u 12 radnih skupina uz simultano prevođenje i pomoć iskusnih moderatora. Tijekom **prvog kruga** svaka skupina radila je na Deklaraciji EU-a o digitalnim pravima i načelima te utvrdila tri najvažnije vrijednosti. Tijekom **drugog kruga** svako tematsko područje dodijeljeno je trima radnim skupinama od kojih se tražilo da osmisle do tri područja djelovanja koja bi mogla pomoći u postizanju poželjnih i pravednih virtualnih svjetova. Tijekom **trećeg, četvrtog i petog kruga** skupine su razrađivale i iznosile povratne informacije o drugim tematskim područjima. U tu je svrhu moderator predstavljao mjere djelovanja koje je razradila prethodna skupina. Skupina kojoj su iznesene mjere prethodne skupine zatim je sat vremena o njima prikupljala prijedloge, komentare i pitanja, a potom bi prešla na novo tematsko područje.

Raspored rotacije:

	Prvi krug (vrijednosti)	Drugi krug (mjere za djelovanje)	Treći krug (prve povratne informacije)	Četvrti krug (druge povratne informacije)	Peti krug (treće povratne informacije)
Skupina 1	Općenito	Gospodarstvo; radna mjesta; poslovanje; učenje i vještine	Sigurnost i zaštita – osoba, podataka; kriminal	Zdravlje – mentalno i fizičko; okoliš	Društvo: uključivost, dostupnost, demokracija
Skupina 2	Općenito	Gospodarstvo; radna mjesta; poslovanje; učenje i vještine	Sigurnost i zaštita – osoba, podataka; kriminal	Zdravlje – mentalno i fizičko; okoliš	Društvo: uključivost, dostupnost, demokracija
Skupina 3	Općenito	Gospodarstvo; radna mjesta; poslovanje; učenje i vještine	Sigurnost i zaštita – osoba, podataka; kriminal	Zdravlje – mentalno i fizičko; okoliš	Društvo: uključivost, dostupnost, demokracija
Skupina 4	Općenito	Sigurnost i zaštita – osoba, podataka; kriminal	Zdravlje – mentalno i fizičko; okoliš	Društvo: uključivost, dostupnost, demokracija	Gospodarstvo; radna mjesta; poslovanje; učenje i vještine
Skupina 5	Općenito	Sigurnost i zaštita – osoba, podataka; kriminal	Zdravlje – mentalno i fizičko; okoliš	Društvo: uključivost, dostupnost, demokracija	Gospodarstvo; radna mjesta; poslovanje; učenje i vještine
Skupina 6	Općenito	Sigurnost i zaštita – osoba, podataka; kriminal	Zdravlje – mentalno i fizičko; okoliš	Društvo: uključivost, dostupnost, demokracija	Gospodarstvo; radna mjesta; poslovanje; učenje i vještine
Skupina 7	Općenito	Zdravlje – mentalno i fizičko; okoliš	Društvo: uključivost, dostupnost, demokracija	Gospodarstvo; radna mjesta; poslovanje; učenje i vještine	Sigurnost i zaštita – osoba, podataka; kriminal
Skupina 8	Općenito	Zdravlje – mentalno i fizičko; okoliš	Društvo: uključivost, dostupnost, demokracija	Gospodarstvo; radna mjesta; poslovanje; učenje i vještine	Sigurnost i zaštita – osoba, podataka; kriminal
Skupina 9	Općenito	Zdravlje – mentalno i fizičko; okoliš	Društvo: uključivost, dostupnost, demokracija	Gospodarstvo; radna mjesta; poslovanje; učenje i vještine	Sigurnost i zaštita – osoba, podataka; kriminal
Skupina 10	Općenito	Društvo: uključivost, dostupnost, demokracija	Gospodarstvo; radna mjesta; poslovanje; učenje i vještine	Sigurnost i zaštita – osoba, podataka; kriminal	Zdravlje – mentalno i fizičko; okoliš
Skupina 11	Općenito	Društvo: uključivost, dostupnost, demokracija	Gospodarstvo; radna mjesta; poslovanje; učenje i vještine	Sigurnost i zaštita – osoba, podataka; kriminal	Zdravlje – mentalno i fizičko; okoliš
Skupina 12	Općenito	Društvo: uključivost, dostupnost, demokracija	Gospodarstvo; radna mjesta; poslovanje; učenje i vještine	Sigurnost i zaštita – osoba, podataka; kriminal	Zdravlje – mentalno i fizičko; okoliš

3. dan (nedjelja)

U nedjelju ujutro skupine su primile povratne informacije prikupljene u subotu prije nego što su konačno utvrdile vrijednosti i područja djelovanja na kojima su počele raditi u subotu.

Nakon stanke za kavu građani i građanke okupili su se na virtualnom plenarnom zasjedanju. Prvo je zamjenica direktora Glavne uprave CONNECT, Renate Nikolay, sudionicima panela iznijela dodatne informacije o tekućem radu Komisije. Zatim su nasumično odabrani predstavnici svakog tematskog područja predstavili svoje mjere djelovanja. Dva člana Odbora stručnjaka, Rehana Schwinniger-Ladak, načelnica odjela u Glavnoj upravi CONNECT, i Frank Steinicke, Sveučilište u Hamburgu, Odsjek za informatiku, komentirali su iznesene mjere. Glavni moderatori iznijeli su završne napomene i pozdravili sudionike.

2. Program

Petak, 10. ožujka – PLENARNA SJEDNICA	
14:10 – 14:25	Dobrodošlica i pregled rezultata prvog zasjedanja
14:25 – 14:50	Rasprava o temi: gospodarstvo, radna mjesta, poslovanje
14:50 – 15:10	Stanka
15:00 – 16:05	Rasprava o temi: sigurnost i zaštita / zdravlje i dobrobit / okoliš
16:05 – 16:25	Stanka
16:25 – 16:50	Rasprava o temi: društvo – uključivost i dostupnost
16:50 – 17:10	Stanka
17:10 – 17:50	Predstavljanje Deklaracije EU-a o digitalnim pravima i načelima
17:50 – 18:10	Sljedeći koraci i završne napomene

Subota, 11. ožujka – RADNE SKUPINE	
09:30 – 09:45	Upoznavanje/igra za probijanje leda
09:45 – 10:45	Prvi krug: naše temeljne vrijednosti za europske virtualne svjetove
10:45 - 11:15	Stanka
11:15 – 12:30	Drugi krug: glavne mjere djelovanja za prvo tematsko područje
12:30 – 14:00	Stanka za ručak
14:00 – 15:05	Treći krug: povratne informacije i mjere djelovanja za drugo tematsko područje
15:05 – 15:20	Stanka
15:20 – 16:25	Četvrti krug: povratne informacije i mjere djelovanja za treće tematsko područje
16:25 - 16:55	Stanka
16:55 – 18:00	Peti krug: povratne informacije i mjere djelovanja za četvrto tematsko područje

Nedjelja, 12. ožujka – RADNE SKUPINE I PLENARNA SJEDNICA	
	Radna skupina
09:30 – 09:50	Određivanje vrijednosti za virtualne svjetove EU-a
09:50 – 10:50	Konsolidiranje mjera djelovanja
	Plenarna sjednica
11:05 – 11:25	Što je GU CONNECT? Razgovor s Renate Nikolay

11:25 – 11:35	Zaprimanje povratnih informacija
11:35 – 12:15	Izlaganje i prva razmjena povratnih informacija
12:15 – 12:35	Stanka
12:35 - 13:05	Izlaganje i druga razmjena povratnih informacija
13:05 - 13:15	Europske građanske vrijednosti za budući metaverzum
13:15 - 13:30	Zaključci i završne napomene

3. Popis članova Odbora stručnjaka

Na drugom zasjedanju sudjelovali su sljedeći govornici:

Europska komisija:

1. **Gaëtane Ricard-Nihoul**, zamjenica načelnika Odjela za dijaloge s građanima, Europska komisija
2. **Rehana Schwinniger-Ladak**, načelnica Odjela za interaktivne tehnologije, digitalne tehnologije za kulturu i obrazovanje, GU CONNECT, Europska komisija, Luksemburg

Vanjski sudionici:

1. **Fabien Bénétou**, neovisni stručnjak za WebXR, Belgija
2. **Cathrine Hasse**, Sveučilište u Aarhusu, Odsjek za obrazovanje, Danska
3. **Franck Steinicke**, Sveučilište u Hamburgu, Odsjek za informatiku, Njemačka
4. **Mariëtte van Huijstee**, Rathenau Institute, Nizozemska
5. **Sara Lisa Vogl**, umjetnica u području virtualne stvarnosti, Women in Immersive Technologies Europe, Danska